

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

17. An Sacerdos obligatus celebrare in Altari privilegiato satisfaciat, si celebret alibi cum numismate, vel calculo privilegiato? Ex p. 6. tr. 6. & Misc. 1. res. 12.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Privilegiado; y el Capellan no cumpliesse esto, pudiendo, juzgo que quedará obligado à restituir, pues peccó contra justicia, por el daño que se sigue al Fundador. Ita ille, qui citat Fagundez, & Riccium; quibus adde Dicastrillum *ubi supra num. 390. & 393*; Marchinum *de Sacrament. Ordinis, tractat. 3. par. 2. disp. 24. n. 7. in fine*, Possuinum *de Officio Curati, cap. 2. quest. 2. num. 25*, Fraxinellum *de Sacerdot. oblig. sect. 4. concl. 5. §. 1. Jordanum in Elucubrat. tom. 1. l. 4. tit. 1. n. 59*, qui duo nostram sententiam, quam impugnat Tamburinus, in specie docent, & defendunt.

RESOL. XV.

An Sacerdos institutus, & obligatus ad celebrandum in certo Templo, Oratorio, vel Altari peccet alibi celebrando?

Et an obligatus celebrare in Altari Privilegiato, possit, & satisfaciat, si celebret alibi cum numismate, vel calculo D. Caroli, vel alterius Sancti?

Et in supradicto primo casu, an possit excusari Capellanus à mortali ex paritate materiae, ut si bis, vel ter in anno in tali Sacello, vel Altari non celebret?

Et si non celebret in destinato loco, an teneatur ad aliquam restitutionem? Ex p. 1. tr. 14. Ref. 29.

Sup. hoc in Ref. præterita, & in aliis eius primæ annot.

§. 1. **R**espondeo peccare mortaliter, cum Nauarro *cap. 25. num. 134*, Rodriquez *in sum. tom. 4. c. 5. num. 6*, Azorio *tom. 1. lib. 10. cap. 24. quest. 8*, Iacobo de Grassis *tom. 1. cons. lib. 2. conf. unic. de paron. num. 15*, Homobono *de exam. Eccles. par. 1. tract. 4. c. 13. g. 125*, Fraxinello *de oblig. Sacerd. sect. 4. concl. 4. §. 9. n. 3*, Fagundez *de præcept. Eccles. p. 1. lib. 3. cap. 9. n. 7*. Ratio est, quia in re magni momenti infideliter agit frangendo promissum.

Sup. hoc in Ref. præterita §. 2. ante med. & magis latè in Ref. seq. & in aliis eius annot.

2. Hinc à fortiori apparet, me olim cum supradictis DD. rectè respondisse, non satisfacere, qui cum in Altari, ut dicunt, privilegiato, accepta stipe Missam dicere debeat, si in alio loco celebret, existimans cum calculo benedicto D. Caroli, vel alterius Sancti animam illius, pro quo celebrare tenebatur, è Purgatorio per modum suffragij eximere posse.

Et sup. contento in hoc §. Pato in Ref. præterita, §. 1. cursum post med. Et pro contento in hoc §. vlt. ibid. §. Ad secundum, & in aliis §§. eius annot.

3. Puto tamen ex paritate materiae, Capellanum in hoc casu aliquando excusari, ut si, v. g. bis, vel ter in anno in tali Sacello, siue Altari non celebret.

4. Aduerte etiam, ut dictum est, peccare Sacerdotem in destinato loco minimè celebrantem, non tamen teneri ad ullam restitutionem, nisi aliquod suffragium defunctis subtraxerit, quia, videlicet, si in destinato Altari celebrasset, aliqui ad eum locum conuenissent, ut Sacrum audirent, & mortuos precibus adiuuissent; & in hoc casu debet Sacerdos defectum huiusmodi aliis precibus compensare. Ita DD. citati.

RESOL. XVI.

An Sacerdos institutus, & obligatus ad celebrandum in certo Altari privilegiato pro animabus Purgatorij satisfaciat obligationi, si alibi celebret cum calculo, v. g. D. Caroli, liberante animam à Purgatorio? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 40.

Que hic est Ref. antecessus, §. Hinc & sup. in Ref. 14. §. 1. ante med. & inf. in duab. Ref. seqq.

§. 1. **N**egatiuam sententiam docui in 1. part. tract. 14. Resolut. 29. sed me non rectè respondisse docet Megalius *variarum resolut. tom. 2. resolut. 187. n. 20*, quia in tali casu à Sacerdote promissio & obligatio sufficienter seruatur per æquipollens.

2. Sed hæc opinio Megalij est vera, quando ille, qui petit Missam in Altari privilegiato, vniuersaliter loquutus sit, & nullum Altare particulare determi-

nasset, ut obseruat Fraxinellus *in nouiss. editione de Sacerdotum obligatione, &c. sect. 4. concl. 4. §. 9. num. 3*, quod etiam innuit noster Alphonsus de Leone *tract. de Iubilao, part. 3. num. 29*. Secus autem si postulasset ut in hoc, vel illo Altari celebraretur, vel quia suum est Altare, vel quia voluit illud honorari, & colitur enim in petito Altari, & non alibi cum calculo benedicto celebrandum est, alioquin intentioni, & voluntati petentis Missam non satisfaceret, vnde patet responsio ad rationem Megalij negando in hoc casu Sacerdotem seruare promissum per æquipollens, & ita nostram sententiam præter Fraxinellum docet etiam nouissime in terminis, ut dici solet, terminantibus, Homobonus de Bonis *in consular. casuum conscientia, volum. 2. part. 5. respons. 60. & in exam. Eccles. part. 1. tr. 4. cap. 13. quest. 123. & alij*.

3. Quod verò ego *ubi supra* sim locutus in casu quo Sacerdos debebat celebrare in certo Altari Ecclesiæ assignato, eo modo quo supra asserunt Doctores citati, patet ex titulo resolut. ubi dicitur, an Sacerdos institutus, &c. & ex ipsis Doctoribus quos ibi pro mea sententia citavi, qui in tali casu loquuntur; non ergo, ut asserit Megalius, in dicto casu male responsum dedi.

4. Ad id verò quod ipse asserit me non bene excusare Capellanum ab omni peccato si celebret bis, vel ter in Sacello, vel Altari non destinato, respondeo quòd ego supradictum in tali casu excuso ex paritate materiae: ergo suppono peccare venialiter, ut certum est peccare omnes qui aliquam obligationem, vel præceptum transgrediuntur ratione paritatis materiae, & aliud dicere, est quærere nodum in scirpo.

RESOL. XVII.

An Sacerdos obligatus celebrare in Altari Privilegiato satisfaciat, si celebret alibi cum numismate, vel calculo Privilegiato? Ex part. 6. tract. 6. & Misc. 1. Refol. 12.

§. 1. **R**esponder affirmatiuè Marchinus *de Sacram. mento Ordinis tract. 3. part. 2. cap. 24. num. 8*, quia iste Sacerdos non violat fidem datam nisi materialiter; nam formaliter loquendo iste implet testatoris voluntatem, qui aliud non intendebat, nisi liberari è flammis Purgatorij, quam liberationem Sacerdos celebrans, & vtens numismate, vel calculo privilegiato æquipollenti medio à Deo impetrat. Neque verum est damnum aliquod inferri animæ testatoris, quia vel hoc damnum sequitur illi ratione inæqualis sacrificij, & hoc non, quia Missa in vtroque Altari facta est eisdem valoris: vel attenditur hoc damnum, eò quòd aliud altare, in quo celebravit, non sit privilegiatum, & hoc neque; quia liberatio animæ è Purgatorio medio calculo, vel numismate à Papa benedicto est æque certa & infallibilis, atque eiusdem prorsus utilitatis cum illo, quæ medio Altaris privilegio habetur, & nihil refert quid ex æquipollentibus fiat *ex leg. finali, §. finali, ff. mandati*. Et licet inæqualis esset certitudo inter Numismatis & Altaris privilegium; attamen non cogor eligere certiore partem, sed sufficit eligere probabilem, vel me non habere rationabile dubium tale numisma non esse privilegiatum, cum illud acceperim à fide digno; secus in omnibus rebus esset ambigendi locus, & de ipso Altaris privilegio, vel Bullæ circumstantiis posset etiam quis dubitare non secus ac de ipso Numismate. Ita Marchinus, qui me citato solùm excipit casum, quò fuerit electus locus, seu Altare privilegiatum causa cultus diuini eiusdem loci.

2. Non desinam tamen adnotare contrarium fuisse determinatum Bononiæ in casibus conscientia ibi discussis.

...anno 1634. mense Februario cas. 1. fol. 9. quia non est ita certum priuilegium numifinati concessum...

RESOL. XVIII.

Ans Sacerdos, qui debet celebrare in Altari priuilegiato, satisfaciat obligationi dicendo Missam in alio Altari cum Indulgentia apposta alicui Medalia?

Negatiuam sententiam docent Gauantus, Homobonus, Bonac, & Cardinalis Lugo, quos alibi citat Hieronym. Garcias in summa moralis...

Sed ego non recedo ab affirmatiua sententia, qua olim docui, & quam me citato, tenet nouissimè doctus Pater Garcias, ubi supra, n. 15. [Porque esto Sacerdote (sic ipse) no violò la fe dada, sino solo materialmente, pues es cierto, que formalmente hablando y à carepta la voluntad del testador, el qual no pretendio otro, que librar su alma de Purgatorio por medio del Sacrificio; aora que sea por priuilegio de Altar, y de Medalla, o cuenta, es acidentario. Ni obsta dezir, que se haze agrauio al testador, por que este agrauio, ò resulta de la desigualdad del Sacrificio, y esto no se puede dezir; por que el Sacrificio es de igual valor en qualquier parte que se diga; ò resulta de que en el otro Altar donde dize Missa, no es priuilegiado, ni esto tam poco es cierto: por que el sacar anima de Purgatorio igualmente lo concedo el Pontifice al Altar, y à la Medalla, y aunque pueden dezirme que la Indulgencia de la Medalla, o cuenta, no es tam cierta como la del Altar, però esto puede ser falso, por que si a mi me confia, ò por que me halle en Roma, quando bendixo el Pontifice la cuenta, ò Medalla, ò me la ha dado vna persona de quien tengo grande satisfacion por que no ha de ser tan cierta como la del Altar; Però dado que sea assi, yo no estoy obligado à escorgor, o hazerlo certissimo, basta que siga lo muy probable, y de lo que yo no tenga duda, y quia la puedo tener tambien de las circunstancias de las Indulgencias del Altar, como de las de la cuenta, ò Medalla, lo qual seruirà de gran consuelo para los escrupulosos y por lo menos seruirà para quando va vno à dezir Missa à vn Altar priuilegiado, y està ocupado, que en tal caso si tiene Medalla, potrà passar à otro que no lo sea, sin escrupulo.] Ita ille.

Idem etiam docet Rub. de Sacrificio Missa, lib. 3. cap. 2. dub. 5. n. 10. ubi ita asserit: [Queritur, an obligatus ad dicendam Missam pro defuncto in Altari, vel Ecclesia priuilegiata, satisfaciat obligationi, dicendo alibi cum intentione eam animam liberandi è Purgatorio per Indulgencias appensas Medalia, quas ei applicat? Respondo, si rogans eam Missam, uoluerit in Altari, vel Ecclesia speciali eam dici, ad maiorem Ecclesie frequentiam, & populi commodum, &c. certum est, teneri Sacerdotem in Ecclesia, & Altari specificato celebrare; aliam potestatem est eum satisfacere obligationi. Ratio est, quia liberantibus cum Medalia benedicta, ac in Altari, vel Ecclesia priuilegiata & Indulgentia sunt aequalis virtutis in utroque, prouideque nulla iniuriam facit Defuncto. Ad idcirco tamen hac in re posse quandoque esse periculum non satisfaciendi obligationi: quia Missa certò priuilegiata exigitur, qualis est dicta in Altari priuilegiato, quod tale est per expressas Bullas Pontificias, Tom. IV.

Medalia verò non semper sunt ita certae, & quandoque circumferuntur quae dictas Indulgentias appensas non habent; ubi igitur est moralis aliqua certitudo dictae Indulgentiae, licet fieri potest, & praxis communiter est talis. Aduerte tamen, Sacerdotem non satisfacere, qui obligatus ad Missam priuilegiatam, applicat solum ipsi Defuncto Indulgentiam plenariam aliunde acquisitam, ut per visitationem Ecclesiae, &c. quia, licet utraque Indulgentia sit aequè certa, & in nostra sententia liberaturus sit animam è Purgatorio; contraxit tamen ulterius obligationem ex iustitia applicandi eidem animae Missae Sacrificium, cui sub mortali satisfacere tenetur.] Hæc Rubens.

Itaque dicendum est in nostro casu, quod qui suscepit onus celebrandi pro aliquo in Altari priuilegiato, obligationi suae satisfaciat, si alibi celebrans, numifinate, vel calculo priuilegiato, quod aptum est è Purgatorio animam eripere, in eiusdem animae remedium utatur: quia iste Sacerdos non uiolauit fidem datam, nisi materialiter; nam, formaliter loquendo, iste impleuit testatoris voluntatem, qui ad id non intendebat, nisi liberari è flammis purgantibus: quam liberationem celebrans, & utens numifinate, vel calculo priuilegiato, aequipollenti medio à Deo impetrat. Neque verum esse credimus, damnum aliquod inferri animae testatoris: quia, vel hoc damnum sequitur illi ratione inaequalis Sacrificij, & hoc non, quia Missa in utroque Altari facta eiusdem est valoris. Vel attenditur hoc damnum, eò quod aliud Altare in quo celebravit, non sit priuilegiatum: & hoc, neque, quia liberatio animae è Purgantibus poenis, medio calculo, vel numifinate mihi à Papa benedicto est aequè certa, infallibilis, atque eiusdem prorsus utilitatis cum illa, quae medio Altaris priuilegio habetur. Neque refert, quid ex aequipollentibus fiat, l. final. §. final. ubi Glossa ff. mandati. Et licet inaequalis esset certitudo inter numifinatis, & Altaris priuilegiati atamen non cogor eligere certiorum partem, sed sufficit eligere probabilem, vel me non habere rationabile dubium, tale numifina non esse priuilegiatum, cum illud acceperim à fide digno: secus in omnibus rebus esset ambigendi locus, & de ipso Altaris priuilegio, vel Bullae circumstantiis posset etiam quis dubitare, non secus ac de ipso numifinate. Et ita postquam ego hanc sententiam docui, illa sequenti sunt, me citato, March. de Sacram. Ordinis, tr. 3. p. 2. c. 24. n. 8. & me citato, Pasqualig. dec. 427. & hanc sententiam etiam me citato, tanquam probabilem, admittit, amicissimus Pater Pelizarius in Man. Prelat. tom. 1. tr. 5. c. 9. sect. 3. n. 80. & me citato illam etiam tenet nouissimè Leandrus de Sacram. tom. 2. tr. 8. disp. 7. q. 70.

RESOL. XIX.

Si in Altari priuilegiato celebrari non potest, ad quid teneatur Sacerdos?

Et an Sacerdos obligationem habens celebrandi in aliquo Sacello, Capella, vel Templo, vel tali hora, si in his oriatur impedimentum, aliquod celebrare in eisdem locis non possit, non teneatur alibi celebrare, quoties veneratio loci, vel temporis praedeterminati à testatore intenditur, secus si satisfactio suorum peccatorum intendatur. Ex p. 9. tr. 1. Ref. 13.

Certum est, quod tenentur celebrare Sacerdotes in loco illo, Ecclesia, scilicet, Oratorio, Capella, vel Altari in quo promiserunt celebrare, vel in quo instituta est Capellania: ad id enim obligantur ratione fidelitatis, & promissionis factae: imò aliter facies videtur, regulariter loquendo, peccare mortaliter, quia in re magni momenti infideliter agit frangendo promissum. Et fundator ordinando Missas illis circumstantiis vestitas, non solum intendit prodesse Defunctorum animabus; sed etià alicuius imaginis, & Altaris specialem

* Sup. prima diff. huius §. sup. in Ref. 14 §. 1. & 2. & in aliis §§. eorum annor. signatè poenit in annot. 1. §. 2. dictae Ref.